

REGIMENTUL 92 INFANTERIE ORĂȘTIE ÎN APĂRAREA MARI UNIRI DIN 1918

Alexandru Baboș

După realizarea Marii Uniri în 1 Decembrie 1918, armata română și-a asumat rolul de garant al apărării și consolidării statului național unitar – România Mare, din cauza amenințărilor totalitarismului de stânga la granițele de est și de vest ale țării noastre. La campania armatei române din anul 1919 împotriva Armatei Roșii ungare vor participa și unități militare ardeleni, create la începutul anului, încadrate în armata din regat, aducându-și contribuția la apărarea Hotărârii de Unire de la Alba Iulia.

Una din aceste unități militare este cea creată din tinerii ardeleni recrutați din zona Orăștiei, unitate ce va purta numele de *Regimentul 92 Infanterie* (odată cu regimentul din Orăștie s-au creat alte șapte regimente). Regimentul s-a format pe baza ordinelor de chemare și mobilizare emise numai de Consiliul Dirigent, în urma consultărilor avute cu guvernul de la București, ceea ce semnifică recunoașterea de către guvernul României a autorității Consiliului transilvan în privința înființării unităților și marilor unități ardeleni. De fapt, aceste ordine vor apare la început, în **Gazeta Oficială** organul de presă sau **Monitorul**¹ Consiliului Dirigent.

Regimentul ce avea sediul în Orăștie se va constitui ca urmare a Ordinului de Chemare nr. 167², apărut în 19 ianuarie/1 februarie 1919 și a Ordinului de Mobilizare nr. 771³, din 21 martie/3 aprilie 1919, făcând parte din Divizia 18 Infanterie, cu comandamentul de la Sibiu (În aceeași perioadă se formează și Divizia 16 Infanterie ardeleană compusă tot din 4 regimente de infanterie, ca și Divizia 18 Infanterie). Perioada de formare a lui va fi între mijlocul lunii februarie și începutul lunii aprilie 1919.

Ordinul nr. 167 chema sub arme trei contingente de tineri, cu excepția maghiarilor, stabilind și zilele de prezentare a lor: 17 februarie – cei născuți în

---

1. Telegraful român, an LXVI, nr. 142, din 11/24 decembrie 1918, p. 526.

2. Gazeta Oficială, nr. 7, din 14 ianuarie / 1 februarie 1919, p. 37-38.

3. Ibidem, nr. 21, din 21 martie / 3 aprilie 1919, p. 109-111.

1896, 3 martie – cei născuți în 1897 și 8 martie – cei născuți în 1898⁴. Pe măsura prezentării contingentelor se vor încheia subunitățile Regimentului de infanterie Orăștie, purtând la început numele localității în care exista cercul de recrutare. Acest regiment va cuprinde tinerii celor trei contingente din comitatul Hunedoarei, mai puțin cei din cercurile Géoagiului de Jos, Brad, Baia de Criș, care vor fi incluși în regimentul de infanterie ce se va forma la Alba Iulia.

Din dorința de a se constitui cât mai repede regimentele ardelene, termenele de prezentare a celor trei contingente au fost devansate. Deși tinerii născuți în anul 1898 trebuiau să încheie în 3 martie acțiunea de prezentare, succesul acesteia este anunțat de biroul de presă al Consiliului Dirigent în 9/22 februarie 1919: *Cele trei contingente chemate sub drapel au răspuns chemării Consiliului Dirigent fără șovăire și cu cea mai mare însuflețire. Asentările (recrutările – n.a.) au decurs în ordine și au avut succes desăvârșit. Tinerii s-au prezentat la asentări ca la sărbătoare, în cântece de veselie. Aceasta dovedește, că spiritul bolșevist n-a putut învenina sufletul curat al poporului român, că zadarnică a fost truda și intriga guvernului maghiar de a sparge rândurile solidare ale românilor și a zădărnici prin bolșevism succesele strălucite politice ale românilor*⁵.

Odată cu prezentarea primului contingent, tinerii născuți în 1896, efectivul Regimentului de Infanterie Orăștie ajunge, în 28 februarie 1919, la 652 de militari – 32 ofițeri și 620 trupă⁶. Cu a doua și a treia prezentare, efectivul va crește, ajungând la 1.969 militari, din care 57 ofițeri și 1.912 trupă⁷, în data de 3 aprilie 1919.

Deoarece încă nu se realizează efectivele complete ale regimentelor ardelene, se mai mobilizează încă trei contingente – tinerii născuți în 1899, 1895 și 1894, cu excepția maghiarilor, conform Ordinului de Mobilizare nr. 771 (amintit anterior), având ca termene de prezentare între 5 și 9 aprilie 1919. Cu aceste contingente, tinerii care se prezintă la Regimentul de infanterie Orăștie ridică efectivul acestuia la 3.444 militari, din care 67 ofițeri și 3.377 trupă⁸ (situația din 13 aprilie 1919).

Din 10 aprilie 1919, la dispoziția Armatei de Operații – cea care pregătea și va desfășura ofensiva din 16 aprilie împotriva Armatei Roșii ungare – se vor

4. Decretul-Lege nr. 341 (vezi Monitorul Oficial, nr. 243, din 26 ianuarie /8 februarie 1919, p. 4.784-4.785) stabilea că, se introduce în armată cu începere de la 1/14 februarie 1919, stilul calendaristic gregorian, în scopul evitării confuziilor în relațiile cu Puterile Aliate și cu populația din Transilvania și Bucovina.

5. Telegraful român, an LXVII, nr. 16, din 9/22 februarie 1919, p. 5.

6. Arhiva M.Ap.N., fond Comandamentul Trupelor din Transilvania (în continuare C.T.T.), dosar nr. 94, f. 59; categoria trupă – cuprindea subofițerii, gradații și soldații.

7. Ibidem, f. 10.

8. Ibidem, fond Marele Stat Major. Serviciul istoric, dosar nr. 128, f. 47.

pune numai părțile active ale regimentelor de infanterie ardeleni create. Regimentul din Orăștie avea ca parte activă 2.378 de militari (57 ofițeri și 2.321 trupă), diferența până la 3.444 militari reprezentând partea sedentară a sa.

De abia după ordonarea mobilizării, regimentele ardeleni au fost numerotate, eliminându-se din titlatură denumirea cercurilor de recrutare unde se creaseră. Regimentul de infanterie din Orăștie devine Regimentul 92 Infanterie. Prin gruparea câte două a regimentelor s-a constituit o brigadă de infanterie⁹. Regimentul 92 Infanterie, împreună cu Regimentul din Alba Iulia, devenit 91 Infanterie au alcătuit Brigada 46 Infanterie.

Pe timpul constituirii Regimentului de infanterie din Orăștie, concomitent cu închegarea subunităților și instruirea lor, se îndeplinesc și alte misiuni, precizate printr-un ordin al Comandamentului Trupelor din Transilvania¹⁰, pentru a face disponibile unitățile militare din Regat. Regimentul va constitui detașamentele militare cu misiunea de a face paza lucrărilor de artă, stațiilor și liniilor de cale ferată din zona cercului de recrutare.

În prima decadă a lunii aprilie 1919 se accelerează procesul de constituire a regimentelor ardeleni, închegate în cele două divizii, 16 și 18 Infanterie, pentru ca acestea să participe la ofensiva preconizată împotriva Ungariei bolșevice. Motivul principal al acestei ofensive l-a constituit amenințările directe ale Ungariei, fără care nu vroia să renunțe la pretențiile sale față de Transilvania și care refuza să recunoască Marea Unire și Consiliul Dirigent, neacceptând dreptul poporului român la unitate național-statală.

Divizia 18 Infanterie cu toate unitățile sale, inclusiv Regimentul 92 Infanterie va participa la ofensiva din aprilie a armatei române împotriva Armatei Roșii ungare¹¹. Ea este pusă în subordinea Comandamentului Trupelor din Transilvania din 11 aprilie, făcând parte din rezerva generală a acestui comandament, urmând a se concentra în raionul Cluj, Turda, Aiud, Alba Iulia¹². Concentrarea în zona ordonată este încheiată la 17 aprilie, Regimentul 92 Infanterie având cele trei batalioane la Teiuș¹³.

Mersul ofensivei fiind favorabil trupelor române, Divizia 18 Infanterie urmează, ca rezervă generală, majoritatea forțelor Comandamentului Trupelor din Transilvania. De altfel, pe tot timpul ofensivei române (16 aprilie-1 mai) divizia a avut numai misiunea de rezervă generală, concentrându-se succesiv, spre vest, în cinci raioane diferite. Ziua de 1 mai, când armata română a ajuns pe Tisa, între Csap și Szeged a găsit marea unitate ardeleană la Bakonyszeg¹⁴.

9. Ibidem, fond C.T.T., dosar nr. 27, f. 2.

10. Ibidem, dosar nr. 52, f. 268, Ordinul nr. 3.494 din 13 martie 1919 (st. n.).

11. Pe larg, acțiunea diviziilor ardeleni în campania armatei române din 1919 în: Alexandru Baboș, Armata ardeleană în apărarea Marii Uniri, Sibiu, 1997.

12. Arhiva M.Ap.N., fond C.T.T., dosar nr. 75, f. 114.

13. Ibidem, dosar 27, f. 91.

14. Ibidem, fond Microfilme, rola P.II 5.217, cadrul 294.

Din această divizie vor participa la lupte doar două batalioane din Regimentul 92 Infanterie, în sprijinul *Detășamentului General Olteanu*, care avea misiunea ca, în cadrul ofensivei trupelor române, să înainteze pe direcția Sighet-Csap. Este vorba de batalioanele 1 și 2, care se transportă de la Teiuș la Baia Mare pe calea ferată, iar de aici pe jos ajungând în 24 aprilie la Kiralyháza, intrând în subordinea colonelului Pop, comandantul Brigăzii 5 roșiori¹⁵.

Cu aportul celor două batalioane, coloana colonelului Pop continuă înaintarea dincolo de Tisa, ocupă în 26 aprilie localitatea Tiszaújlak, după ce inamicul a opus o rezistență de o oră și jumătate, iar în 27 aprilie ocupă localitatea Beregszász, la orele 15⁰⁰. Zdrobind ultimele rezistențe inamice de tăria a 300-400 de militari, coloana colonelului Pop cucerește în 28 aprilie orașul Munkács, iar în 29 aprilie își face intrarea în localitatea Csap, odată cu trupele cehoslovace sosite în zonă¹⁶.

Pe timpul ofensivei din aprilie a armatei române, în corpul de ofițeri al regimentelor ardeleni au loc schimbări importante. Prin ordinul Marelui Cartier General din 18 aprilie 1919, sunt repartizați din Regat, Regimentului 92 Infanterie un număr de 21 de ofițeri, din arma infanterie¹⁷ (aproximativ aceiași număr a fost repartizat și celorlalte regimente). Aceștia vor fi numiți în funcțiile neîncadrate la acea dată sau vor înlocui de la comanda subunităților pe unii ofițeri ardeleni, repartizați Diviziilor 20 și 21 Infanterie, în curs de organizare, pentru închegarea și instrucția subunităților, ținând cont de experiența acumulată pe timpul formării primelor două divizii ardeleni.

Cu toate că s-a afectat coeziunea subunităților și unităților ardeleni, care de la constituirea lor au avut numai comandanți ardeleni, numirile făcute de Marele Cartier General fiind dictate de necesitățile momentului respectiv, misiunile ce vor reveni forțelor ardeleni vor fi îndeplinite cu succes.

Rațiuni de ordin strategic au determinat Marele Cartier General român ca, după atingerea aliniamentului stabilit de Aliați (Satu Mare, Carei, Oradea, Salonta) și apoi a liniei de frontieră – promisă de aceștia prin Tratatul din 1916, să-și împingă marile unități până la Tisa, incontestabil o linie de apărare mai avantajoasă în eventualitatea unei agresiuni ungare.

Din 1 mai până în 20 iulie 1919, armata română execută operația de acoperire pe Tisa. Pentru a demonstra caracterul defensiv al dispozitivului, în eșalonul întâi, pe un front de 300 km sunt dispuse cele două divizii ardeleni – 16 și 18 Infanterie – fiecareia revenindu-i un front de 150 km. Divizia 18 Infanterie va ocupa întregul sector ce i-a revenit, între localitățile Abadszálók

15. Ibidem, rola P.II 5.215, cadrele 597-598.

16. Ibidem, fond C.T.T., dosar nr. 75, f. 139, 142 și 144.

17. Ibidem, dosar nr. 343, f. 258.

și Szeged în 12.mai. Regimentul 92 Infanterie se va dispune în rezerva diviziei, la început având doar un batalion – Batalionul 3 – deoarece Batalioanele 1 și 2, care luptaseră în cadrul Detașamentului General Olteanu vor începe deplasarea spre noul dispozitiv din 13 mai. Locul de dispunere al regimentului este localitatea Kisújszállás¹⁸.

Acoperirea pe Tisa a fost concepută pentru a se ocupa punctele mai importante din linia întâi cu forțe relativ mici și a se constitui rezerve în fiecare subsector pentru a putea interveni la timp, acolo unde era nevoie. Deci, dispozitivul de acoperire nu era liniar, subunitățile de valoare mică din linia întâi alcătuind posturi de observație, având mai mult misiunea de a anunța rezervele despre eventualele treceri ale inamicului peste Tisa.

În timpul realizării dispozitivului de acoperire pe Tisa, inamicul nu a întreprins nici o acțiune importantă spre a împiedica dispunerea trupelor noastre. Multe incursiuni pe care le-a executat, focurile de armă automată și de artilerie nu fac obiectul unor acțiuni de mai mare amploare. Probabil că, scopul lor a fost de a menține spiritul ofensiv al armatei sale, precum și de a identifica forțele pe care le are în față și dispunerea lor.

Acțiuni de mai mare anvergură au loc în ultima decadă a lunii mai și a lunilor iunie și iulie. Incursiunile inamicului sunt mai dese și cu forțe numeroase se bombardează malul românesc al Tisei, se fac raiduri aviatice de către inamic. Datorită forței incursiunilor este necesară și intervenția subunităților Regimentului 92 Infanterie, aflat în rezerva sectorului Kisújszállás. Așa s-a întâmplat în 11, 15/16, 22 și 26 iunie, în 4, 9, 11 și 15 iulie¹⁹ când regimentul din Orăștie, datorită luptelor grele date pentru respingerea inamicului peste Tisa a pierdut 25 militari, răniți – 1 ofițer și 24 de soldați.

Cu toate că se cunoștea planul ofensivei maghiare din 20 iulie 1919, Comandamentul Trupelor din Transilvania a menținut același dispozitiv de acoperire, întărind în schimb rezerva sa strategică, dispusă într-o regiune centrală, de-a lungul căii ferate Carei-Oradea, de la care plecau numeroase ramificații spre front. În dimineața zilei de 20 iulie, după un bombardament violent executat cu tunuri de diferite calibre, Armata Roșie ungară a pornit la atac. Cu toate că din acel dispozitiv subțire trupele ardelenene nu puteau opune o prea îndelungată rezistență, acestea se vor strădui să-și îndeplinească misiunile.

Chiar din prima zi a ofensivei, forțele maghiare, superioare numeric și în tehnică, reușesc să pătrundă aproximativ 9 kilometri în dispozitivul regimentului 91 Infanterie, cel care se găsea în linia întâi în sectorul Kisújszállás²⁰. A doua zi, 21 iulie, Regimentul 92 Infanterie are misiunea să contraatace cu două

18. Ibidem, dosar nr. 75, f. 166.

19. Ibidem, f. 202, 210, 217, 220, 226, 231, 233, 236.

20. Ibidem, fond Microfilme, rola P.II 5.218, cadrele 510-512.

batalioane pentru a respinge inamicul, eventual chiar peste Tisa, într-un sector care se va dovedi a fi pe direcția sa principală de ofensivă.

La contraatac participă Batalioanele 1 și 3 din Regimentul 92 Infanterie, împreună cu subunități din Regimentul 6 Vânători. Contraatacul este precedat de o puternică pregătire de artilerie care durează de la ora 7⁴⁵ la ora 9⁰⁰. Gruparea de contraatac înaintează până la ora 11⁰⁰, fiind stânjenită de focul de mitraliere tras de aviația inamică. La ora 11⁰⁰ are loc ciocnirea cu infanteria ungară. Datorită puternicului foc al armamentului de infanterie și artilerie, contraatacul este oprit la 11³⁰. După această oră, inamicul trece din nou la ofensivă, care continuă până seara, batalioanele Regimentelor 91, 92 Infanterie și 6 Vânători (în total șapte), neputând opri înaintarea acestuia, datorită inferiorității în forțe și mijloace²¹. La terminarea acțiunilor din 21 iulie, subunitățile Regimentului 92 Infanterie erau dispuse astfel: Batalioanele 1 și 2 la Kiszújszállás, iar Batalionul 3 la Mezötur²², la aproximativ 30 km de Tisa.

În această primă zi de luptă, Regimentul 92 Infanterie a avut pierderi serioase: 14 morți, 55 răniți și 24 dispăruți, din care 1 ofițer mort (lt. Răduț Vasile) și 4 ofițeri răniți (lt. Marinescu Victor, lt. Mihăiuț Grigore, slt. Gugenberger Alfred și slt. Roșu Constantin)²³.

Din dispozițiunile date de eșaloanele superioare pentru ziua de 22 iulie, rezultă că subunitățile Regimentului 92 Infanterie aveau misiunea de a se menține pe pozițiile ocupate, respingând eventualele atacuri ale inamicului. În cursul zilei nu mai au loc acțiuni de anvergura celor din primele două zile de ofensivă maghiare, inamicul execută doar acțiuni de recunoaștere cu mici subunități și trageri de artilerie.

Inamicul, menținându-și superioritatea în forțe continuă ofensiva în ziua de 23 iulie în sectorul central, unde Regimentul 92 Infanterie avea două batalioane la Kiszújszállás și unul la Mezötur. La ora 15⁰⁰ reușește să ocupe localitatea Kiszújszállás, deși artileria noastră a tras asupra forțelor sale, timp de patru ore și jumătate²⁴. La Mezötur, aproximativ trei regimente inamice, susținute de 8-10 baterii de artilerie străpung frontul în după-amiaza zilei și la ora 17⁰⁰ cuceresc localitatea. A luat parte la luptă și populația civilă, care a atacat mișelește, pe la spate, trupele române ce se apărau²⁵. Seara, Regimentul 92 Infanterie se găsea la Karcag, împreună cu o baterie de artilerie²⁶.

Dar după patru zile de luptă inamicul își încheiase ofensiva. În ziua următoare, 24 iulie, ca urmare a unor atacuri locale va înregistra câteva

21. Ibidem, cadrele 199-200.

22. Ibidem, cadrele 204-205.

23. Ibidem, cadrul 205.

24. Ibidem, cadrul 213.

25. Ibidem, fond C.T.T., dosar nr. 75, f. 254.

26. Ibidem, fond Microfilme, rola P.II 5.218, cadrul 218.

succese, însă de mică importanță. În finalul ofensivei sale, la centru, pe direcția loviturii principale, acolo unde se apăraseră și Regimentul 92 Infanterie, inamicul înaintase aproximativ 30 km, pe un front de 60 km, ocupând localitățile Kiszújszállás, Türkeve și Mezötúr²⁷.

În aceste condiții, Comandamentul Trupelor din Transilvania hotărăște să treacă la contraofensivă în dimineața zilei de 24 iulie, executând un atac dublu învăluitor asupra flancurilor trupelor inamice din fața canalului Bereteu, până unde acestea reușiseră cea mai adâncă pătrundere. Efortul principal al forțelor române trebuia făcut pe latura de nord, cu așa-numitul *Grup de Manevră*, alcătuit din divizii aflate până atunci în rezerva generală a comandamentului român. În dreapta și stânga *Grupului de Manevră*, trupele române aveau misiunea de a păstra o defensivă activă, asigurându-i libertatea de acțiune.

Din 24 iulie, Regimul 92 Infanterie va face parte din *Grupul General Papp*, alături de Regimentul 91 Infanterie, Brigada 2 Vânători și un batalion format din 1.000 de călăreți, cu misiunea de a se menține pe pozițiile ocupate pe malul stâng al canalului Bereteu, într-o atitudine activă, în scopul imobilizării trupelor inamice din fața sa²⁸. Regimentul își îndeplinește misiunea primită până a doua zi, când, în cadrul grupului său va trece la ofensivă împotriva inamicului. Ofensiva va fi continuată și în 26 iulie, ajungând seara pe Tisa, împreună cu întreaga armată română.

În cursul zilei de 27 iulie, regimentul reîntră în componența Diviziei 18 Infanterie. În zilele următoare el se va dispune din nou în acoperire pe Tisa, cu misiunea de a fixa inamicul din Szolnok și împrejurimi și de a împiedica infiltrarea „elementelor bolșevice” la est de Tisa. Pentru a sprijini acțiunea forțelor noastre principale, care forțau Tisa mai la nord, Regimentul 92 Infanterie execută un atac asupra Szolnok-ului. În 31 iulie, Batalioanele 1 și 2 se concentrează la Tenyői Kozepso, iar 4 baterii de artilerie ce trebuiau să le sprijine, la vest de Szajol. Trece Tisa pe la podul de cale ferată de la Szolnok doar compania 1 din regiment și, neîntâmpinând vreo rezistență din partea inamicului, formează un mic cap de pod în cursul nopții²⁹.

În 1 august se continuă acțiunea începută în ziua precedentă. Jurnalul de operații al Comandamentului Trupelor din Transilvania consemnează sec desfășurarea acțiunii³⁰: *la 5³⁰, două batalioane din Regimentul 92 Infanterie au trecut Tisa în bărci și au ocupat Szolnok-ul; seara, contraatacate, s-au retras.*

27. Băldescu Radu, Războiul Național. Operațiunile din anii 1917, 1918 și 1919, Sibiu, 1924, p. 173.

28. Arhiva M.Ap.N., fond C.T.T., dosar nr. 75, f. 255.

29. Ibidem, fond Microfilme, rola P.II, 5.218, cadrul 250.

30. Ibidem, fond C.T.T., dosar nr. 75, f. 272.

Pe larg, această acțiune s-a desfășurat în felul următor³¹. În dimineața zilei, Batalioanele 1 și 2 au trecut Tisa în capul de pod realizat în seara zilei precedente de compania 1. Batalionul 1 înaintează pe la nord de Szolnok, de-a lungul căii ferate, învingând după o scurtă luptă inamicul care se apăra în gara orașului, acesta retrăgându-se pe șoseaua Szolnok-Abony. Batalionul 2 înaintează pe la marginea sudică a orașului, făcând joncțiunea cu celălalt batalion pe șoseaua amintită. Înaintarea celor două batalioane se reia, cu tot focul de artilerie și mitraliere executat asupra lor dinspre Abony, Ujszász și casele situate la 3 km vest de Szolnok. Înaintarea forțelor noastre se face și cu sprijinul artileriei concentrate pe malul stâng al Tisei, la vest de Szajol. Se reușește depășirea cu aproximativ 2 km a marginilor de vest și de nord ale orașului, făcându-se joncțiunea, la dreapta, cu un batalion din Regimentul 10 Infanterie.

Dar, sprijinită de 3 baterii de artilerie aflate la Ujszász și de un tren blindat, infanteria noastră contraatacă din două direcții, dinspre Ujszász și Abony. Cu toată intervenția artileriei, cele două batalioane se retrag la marginea orașului Szolnok, iar de aici către nord-est, până la Feketeváros. Pentru a nu pune în pericol flancul stâng al trupelor proprii aflate în nord, batalioanele se retrag la Anna mjr. unde rămân peste noapte. În aceste lupte regimentul 92 Infanterie a avut 4 morți și 22 răniți.

În dispozitivul de acoperire a Tisei, Regimentul 92 Infanterie rămâne până la 11 august. După această dată se concentrează la est de Tisa, în cadrul raionului Diviziei 18 Infanterie, pentru refacere și instrucție³².

Acestea au fost acțiunile Regimentului 92 Infanterie pentru îndeplinirea Hotărârii de Unire de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918. Rolul său a fost mai mare sau mai mic, în funcție de locul ocupat în dispozitivul Diviziei 18 Infanterie și de misiunile primite. Dacă pe timpul ofensivei române din aprilie 1919, doar două din batalioanele sale vor participa la lupte, în cadrul Detașamentului General Olteanu, înfrângând inamicul de pe Valea Tisei până la Csap, rolul său va crește pe timpul operației de acoperire, respingând deseale incursiuni ale inamicului, îndeosebi din lunile iunie și iulie.

Pe timpul ofensivei maghiare din iulie 1919, rolul Regimentului 92 Infanterie devine foarte important, el fiind pe direcția loviturii principale a inamicului. Numai superioritatea în efective și tehnică a trupelor atacatoare a făcut ca militarii regimentului să se retragă până în 23 iulie, din 24 iulie participând la contraofensiva armatei române, în urma căreia, în 26 iulie se va reface dispozitivul pe Tisa.

31. Ibidem, fond Microfilme, rola P.II 5.218, cadrele 252-253.

32. Ibidem, rola P.II 5.217, cadrul 902.

Având locul într-un sector extrem de important, unde s-au desfășurat lupte sângeroase, Regimentul a suferit grele pierderi. În perioada 20 iulie – 8 august, regimentul a pierdut 10 ofițeri (un mort – lt. Răduțiu V., 7 răniți și 2 dispăruți) și 319 militari din cadrul trupei (17 morți, 73 răniți și 229 dispăruți)³³.

Jertfele și faptele de luptă ale militarilor ardeleni din Regimentul 92 Infanterie din Orăștie reprezintă contribuția lor în apărarea Marii Uniri desăvârșită la Alba Iulia. Este de apreciat faptul că nu au așteptat ca regimetele din Regat să le pecetluiască Unirea, ci, răspunzând cu entuziasm chemărilor Consiliului Dirigent, au alcătuit o unitate militară nouă, dar capabilă să participe la apărarea integrității teritoriului național, așa cum a fost stabilită la 1 Decembrie 1918.

---

33. Ibidem, fond C.T.T., dosar nr. 75, f. 281-282.

**DAS 92 INFANTERIE REGIMENT ORĂȘTIE IN DER
VERTEIDIGUNG DES GROßES VEREINIGUNG**

Zusammenfassung

Das 92 Infanterie Regiment hat sich durch den Rufbefehl nr. 167 und den Mobilisierungsbefehl nr. 771 der Dirigentrat des Siebenbürgen im Umlauf gesetzt, gebildet.

Es war dem 18 Infanterie Division untergeordnet. Es war ein Regiment der hat sich seinen Mitglieder mit Siebenbürgenrumänern von die Gebiete Hunedoara rekrutiert.

Aam Anfang April 1919 war die Organisation als Militärscheeinheit beendet.

Das Regiment hat an den ganzen rumänischen Feldzug 1919 für den Verteidigung der Entscheidung vom 1. Dez. 1918, teilgenommen. Der Feldzug hat sich mit den Eroberung des Hauptstadt Budapesta und ein Teil des Landes, konkretisiert. Die Aufträge des Regiments waren unterschiedlich von den Platz in die Vorrichtung.

An den Angriff vom 15 April bis 1 Mai 1919 zwei Batallionen aus der Regiment haben genommen die Kämpfe inner einer Verband *General Olteanu* teil. Zwischen 1 Mai und 20 Juli der Auftrag war das Bedekung der Fluß Tisa, weil die Ungarische Rote Armée war in Streifzüge sehr tätig.

Während den Ungarische Angriff vom 20 Juli 1919 das 92 Infanterie Regiment war genau im Schwehrpunkt. Der Gegner verpflichtet die rumäner an Rückzug. Nach den rumänische Gegenangriff vom 24 Juli und die Fortsetzung des Angriffes Richtung Budapesta, das 92 Infanterie Regiment bekommt wieder in Auftrag das Bedekung der Fluß Tisa und Demonstrativ Handlungen um den Feind zurzeit entfernt des Fluß zu halten.

Das Verhalten des 92 Infanterie Regiment Soldaten – ein rumänisches Regiment – bildet sich in der Beitrag an den Verteidigung des Großes Vereinigung vom 1. Dez. 1918.